

## Tre fænomener i projektsamfundet – ifølge filosof Anders Fogh Jensen

### Passagen:

»At leve i projektsamfundet er som at stå på en smeltende isflage. Projekter er midlertidige, så man skal sikre sin passage. Det kan man blandt andet gøre via sit netværk, der kan hjælpe én over på den næste isflage. I det gamle samfund var sikkerhed lig med gentagelser som for eksempel en fast månedsløn. I projektsamfundet er sikkerhed blevet lig med sandsynlighed for passage, det der hedder employabilitet i arbejdsorganisationslitteraturen. Passagen har altid været noget farligt i antropologien og teologien, fordi det er overgange, hvor noget kan gå galt. I projektsamfundet er passagen et vilkår, der hele tiden er der. Også selv om man ikke skal passere lige nu, for man ved, at man skal passere på et tidspunkt.«

### Projektet:

»Tre ting karakteriserer et projekt: Det er et fremkast, det foregår kun én gang, og det er midlertidigt. I projektsamfundet orienterer man sig derfor mod fremtiden, og det angår blandt andet vores identitet. Når man skal forklare, hvem man er, trækker man i dag veksler på fremtiden i stedet for fortiden. Ens familiehistorie er ikke

# Flot dramatikerdebut med dansende debat

## De danser alene

★★★★☆

*Manuskript: Anders Fogh Jensen. Iscenesættelse og scenografi: Egill Pálsson. Koreografi: Esa Alanne. Rialto Teatret til 25. marts.*

Af Anne Lisberg kultur@berlingske.dk

**M**ammutteatret holder ofte et fabulerende troldspejl op for samtidens normer og viser os dermed absurditeten i den virkelighed, vi ellers kan tage for givet. Således også i »De danser alene« med manuskript af filosofen Anders Fogh Jensen. Han har gjort sig bemærket som skarp iagttager og debattør af strukturelle forholds fortsatte betydning i individualiseringens epoke og springer nu ganske vellykket ud som dramatiker.

Vellykket, bl.a. fordi han vælger lærestykkets form og dermed gør vejen fra debatstof til drama kort med en præcis, provokationspirrende tekst som resultat. Den veksler fint mellem dialoger og en ramme af ordbogsagtige forklaringer af begreber som transit, fleksibilitet og ad hoc. Teksten lykkes også fint i Egill Pálssons iscenesættelse, der tilfører tankeketsten en passende stilisering via drømmende farvesekvenser, men især ved at arbejde med titlens dans i en variation af koreografier, der visualiserer de usynlige strukturer, der styrer det frisatte individ i netværkssamfundets tid.

tængere vigtig, og man spørger heller ikke længere sin bord-dame, hvad hun har gentaget de seneste ti år. Man spørger hende, hvilke projekter hun er i gang med. Vi afslutter ikke altid vores projekter, men stiger af, før de er slut, fordi vi får muligheden for at være med på et andet.»

#### Den halve aftale:

»Som individ i projektsamfundet prøver man hele tiden at navigere i, at man ikke ved, hvordan fremtiden ser ud. Man tør ikke låse sig fast, for tingene kan se anderledes ud, når tidspunktet for en aftale oprinder. Derfor laver vi halve aftaler, og vi ved godt, at andre mennesker også laver halve aftaler. På samme tid er vi blevet mindre villige til at bruge vores tid på ting, som vi ikke har lyst til, og derfor får vi det også dårligt med forpligtende aftaler. Fordi vi laver halve aftaler, skal aftaler også bekræftes i dag. Det betyder, at vi overbooker. Så aftalinger er også blevet meget mere normale i dag.«

Det er nemlig projektsamfundet og især prekariatet, Fogh Jensen sætter kniven i. Kreative mennesker har til alle tider måttet finde glæden i arbejdet, ikke på en fast lønseddel. Nu breder dette vilkår sig hastigt til en række brancher uden for de kunstneriske, og vi har derfor fået et ord for det.

Katrine (Greis-Rosenthal) er en ung boligløs designer. Hun underviser lidt, men den standardkontrakt, hun med møjje får presset ud af sit management-monster af en rektor (Tina Gylling Mortensen i fin, buzz-wordende stil) tilfredsstiller ikke Thue Ersted Rasmussens rigide bankmand, der tydeligvis prioriterer fast job over de uendelige mulighedsfrihed og derfor næppe er enig i Katrines forståelse af, at »Man får ikke job ved at søge. Man får job ved at gå til reception«.

Det lykkes hende faktisk at lande - om ikke et job - så nogle projektpenge som en indirekte udløber af en reception og efter at have betalt med sex til projektmageren, der i Henrik Birchs kontante noget-for-noget-karakter sammen med Gylling Mortensens arbejdsgiver, der »udliciterer risikoen« til freelancere, indfanger prekariatets lighed med prostitution.

Katrine vil bare gerne have lidt nærhed, lidt sikkerhed, men selv kæresten får åndenød ved tanken om at aftale fælles ferie i uge 42.

»De danser alene« er skræmmende, fordi forestillingen ikke viser os noget, vi ikke ved. Den sætter bare denne fælles, let fortrængte viden på spidsen. Det gælder jo ikke lige mig, eller i hvert fald ikke hele tiden, eller ...?